

Επιμόρφωση, Έρευνες

Διερεύνηση του βαθμού επιρροής της άτυπης εκπαίδευσης με τη χρήση νέων τεχνολογιών στις διαδικασίες της τυπικής εκπαίδευσης

Ε. Σεραλίδου¹, Χρ. Δουλιγγέρης²

¹Καθηγήτρια Πληροφορικής Β/Θμιας εκπαίδευσης, 5^ο ΓΕΛ Νίκαιας

eseralid@gmail.com

²Καθηγητής τμήματος Πληροφορικής, Πανεπιστημίου Πειραιώς

cdoulig@unipi.gr

Περίληψη

Στις σύγχρονες θεωρίες μάθησης υπάρχει έντονη αναφορά και εστίαση στις εσωτερικές διεργασίες ενός ατόμου, που είναι μη-παρατηρήσιμες. Στο επίκεντρο της σύγχρονης έρευνας βρίσκεται η διαδικασία απόκτησης και μεταβολής των γνώσεων που δεν επικεντρώνονται αποκλειστικά στην παρατηρήσιμη συμπεριφορά του ατόμου. Η μεταβολή αυτή μπορεί να είναι αποτέλεσμα διδασκαλίας, αλλά μπορεί να προέρχεται και σε μεγάλο βαθμό από την εμπειρία του κάθε ατόμου. Πολλές φορές οι μαθητές μεταφέρουν στο περιβάλλον της τάξης την εμπειρία τους από τέτοιου είδους δραστηριότητες και δεν είναι λίγες οι φορές που προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν την πρότερη γνώση τους για να επιλύσουν προβλήματα που συναντούν στα μαθήματά τους. Οι δραστηριότητες που αναφέρονται αφορούν τη χρήση νέων τεχνολογιών (chat, facebook κλπ.) εκτός του σχολικού περιβάλλοντος και η άτυπη μάθηση που προκύπτει από αυτές οδηγεί σε μεγαλύτερη δέσμευση και προσήλωση και προσδίδει σημαντικά κίνητρα καθώς πολλές φορές εμπλέκει τον ενδιαφερόμενο σε καταστάσεις καθημερινής ζωής. Στην εργασία αυτή ερευνούμε παραμέτρους που αφορούν το βαθμό εμπλοκής των μαθητών σε δραστηριότητες που χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες και προάγουν την άτυπη μάθηση και κατά πόσο γίνεται αντιληπτό από τους μαθητές ότι αυτές επηρεάζουν τις διαδικασίες της τυπικής μάθησης. Επιπλέον, αναλύονται στατιστικά τα αποτελέσματα της έρευνας και παρέχεται σφαιρική εικόνα σχετικά με τους προβληματισμούς που προκύπτουν.

Λέξεις Κλειδιά: Άτυπη μάθηση, Νέες Τεχνολογίες, Έρευνα, Τυπική μάθηση

1. Εισαγωγή

Είναι αρκετά δύσκολο να αποδοθεί ένας ορισμός για την άτυπη εκπαίδευση. Γενικά αναφέρεται στην μάθηση που προκύπτει εκτός του σχολικού περιβάλλοντος και πραγματοποιείται τυχαία, απρόσμενα και ακούσια σαν αποτέλεσμα κάποιων καθημερινών δραστηριοτήτων. Ο Laurillard (2009) έδωσε το δικό του ορισμό για την άτυπη μάθηση: "... δεν υπάρχει κάποιος δάσκαλος, δεν υπάρχει προκαθορισμένο θέμα ή

στόχος. Ο «μαθητευόμενος» επιλέγει το «δάσκαλό του», ο οποίος μπορεί να είναι ένας κόμβος και να μην είναι καν άνθρωπος, ορίζει τη δική του «ύλη» με βάση τα ενδιαφέροντά του και επιλέγει αν θέλει να υποβληθεί σε αξιολόγηση από άλλους....”

Ο τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των νέων έχει αλλάξει δραστικά. Το διαδίκτυο πλέον αποτελεί τον κύριο παράγοντα ενασχόλησης σε επίπεδο ψυχαγωγίας, επικοινωνίας, ενημέρωσης και άλλων δραστηριοτήτων, εξελίσσοντας τον τρόπο μάθησης σε κάτι διαφορετικό.

Με την εμφάνιση των τεχνολογιών web2.0, που επιτρέπουν στο χρήστη να κατασκευάσει γνώση, το ενδιαφέρον της έρευνας κινείται προς τις επιδράσεις που μπορεί να έχει η άτυπη μάθηση. Για παράδειγμα, η χρήση διάφορων ηλεκτρονικών συσκευών, όπως των κινητών, και η επιρροή που μπορεί να ασκήσουν στις εκπαιδευτικές τακτικές της τυπικής εκπαίδευσης έχει αποτελέσει σημαντικό αντικείμενο έρευνας (Merchant, 2012).

Οι ηλεκτρονικές κοινότητες, τα forum και τα σύγχρονα περιβάλλοντα επικοινωνίας μέσω αναρίθμητων δικτυακών πλατφορμών προσφέρουν απλόχερα γνώση. Η χρήση αυτών των τεχνολογιών στην καθημερινότητά μας μπορεί να επιφέρει δέσμευση, συστηματική ενασχόληση, αλληλεπίδραση και συνεργασία μεταξύ των χρηστών, αλλά και του χρήστη προς το περιβάλλον μάθησης (Lai, Khaddage and Knezek 2013).

Στην μελέτη των Greehow και Robelia (2009) τα αποτελέσματα έδειξαν πως η γνώση που παρέχεται στο σχολείο μπορεί να επηρεάσει και τις εξωσχολικές δραστηριότητες, πράγμα το οποίο είναι επιθυμητό και θεωρείται αναμενόμενο. Όμως και η γνώση που αποκτάται εκτός του σχολείου επηρεάζει κατά πολύ, γιατί ενισχύει τα χαρακτηριστικά της συνεργατικότητας και της σύνθεσης γνώσης, καθώς επίσης προσφέρει και διάφορους εναλλακτικούς τρόπους μάθησης που ενδεχομένως να εγείρουν σε μεγαλύτερο βαθμό το ενδιαφέρον των μαθητών.

Με βάση την παραπάνω έρευνα και τους έντονους προβληματισμούς που αυτή δημιουργεί, στην εργασία αυτή ερευνούμε κάποιες παραμέτρους που αφορούν το βαθμό εμπλοκής των μαθητών σε διαδικασίες άτυπης μάθησης και την επιρροή που αυτές ασκούν στην τυπική μάθηση.

2. Η Έρευνα

Το πρώτο βήμα της έρευνας είναι ο προσδιορισμός των στόχων και ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου. Ένας από τους κύριους στόχους είναι η συλλογή εμπειρικών δεδομένων που σκιαγραφούν τις γνώσεις, τις στάσεις, τις απόψεις και το επίπεδο δεξιοτήτων στη χρήση νέων τεχνολογιών των μαθητών της Α' και της Β' τάξης Γενικού Λυκείου.

Τα αποτελέσματα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν αρχικά ως αποτίμηση των επιρροών που ασκούν οι καθημερινές δραστηριότητες με χρήση ψηφιακών μέσων στην τυπική εκπαίδευση και για την εξαγωγή σχετικών συμπερασμάτων.

2.1 Μεθοδολογία της Έρευνας

Στην παρούσα έρευνα επιλέχθηκε η χρήση και αξιοποίηση του ερωτηματολογίου λόγω των πλεονεκτημάτων που προσφέρει (Cohen, Manion and Morisson, 2008).

Πριν την κατάρτιση του ερωτηματολογίου προηγήθηκε συζήτηση για την καταγραφή των απόψεων των μαθητών και την διευκρίνιση εννοιών σχετικών με τα διαφορετικά είδη μάθησης. Επίσης, αξιοποιήθηκε και η προσωπική εμπειρία των ερευνητών ως διδασκόντων.

Ένας από τους λόγους που συντέλεσε στην επιλογή των μαθητών της Α' και της Β' τάξης είναι πως οι μαθητές λυκείου έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση με την χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και ψηφιακών μέσων συγκριτικά με τους μαθητές του γυμνασίου και του δημοτικού. Επιπλέον, την τρέχουσα σχολική χρονιά (2013-2014) οι δύο τάξεις λυκείου ακολουθούσαν προγράμματα σπουδών διαφορετικών εκπαιδευτικών συστημάτων και διαφορετικής διδακτέας ύλης. Επίσης, μεγάλο ποσοστό των μαθητών της Α' τάξης είχε πρότερη γνώση στην πληροφορική και από κάποιες τάξεις του Δημοτικού.

Η Γ' τάξη δεν συμπεριελήφθη στην έρευνα λόγω συμμετοχής των μαθητών στις πανελλαδικές εξετάσεις και της ως εκ τούτου έλλειψης διαθέσιμου χρόνου.

2.2 Ερωτήματα της έρευνας

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε μετά από μελέτη των διαθέσιμων ψηφιακών μέσων και νέων τεχνολογιών, και μετά από αναζήτηση σχετικών πληροφοριών.

Σχετικά με το περιεχόμενο των ερωτήσεων, το ερωτηματολόγιο περιείχε κυρίως κλειστές ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και χωρίστηκε σε δύο ενότητες. Πρώτον σε γενικές ερωτήσεις οι οποίες αφορούσαν τη χρήση ή όχι συγκεκριμένων ψηφιακών μέσων και δεύτερον σε ερωτήσεις που αφορούσαν τις προσωπικές απόψεις, στάσεις και γνώσεις των μαθητών σε θέματα νέων τεχνολογιών. Ενδεικτικά, κάποιες από τις επίκαιρες και πρωτότυπες ερωτήσεις αναφέρονται παρακάτω:

- Χρησιμοποιείτε σταθερό ή φορητό υπολογιστή εκτός σχολείου;
- Χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο μέσω smartphone;
- Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως η χρήση υπολογιστή σε δραστηριότητες εκτός σχολείου σας βοηθά να ενισχύσετε τις γνώσεις σας και τις δεξιότητές σας;

Σε αρκετές από τις ερωτήσεις κλειστού τύπου χρησιμοποιήθηκε η τετράβαθμη κλίμακα μέτρησης τύπου Likert (Κυριαζή, 2000), ακολουθώντας τη διαβάθμιση:

- ποτέ/σχεδόν ποτέ
- κάποιες φορές το μήνα,
- μια φορά την εβδομάδα,
- κάθε μέρα /σχεδόν κάθε μέρα.

Σε δύο από τις ερωτήσεις (ερώτηση 9 “Πόσο καλά θεωρείτε ότι είστε εξοικειωμένοι με τα παρακάτω αντικείμενα;” και ερώτηση 10 “Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως η χρήση υπολογιστή σε δραστηριότητες εκτός σχολείου σας βοηθά να ενισχύσετε τις γνώσεις σας και τις δεξιότητές σας;”) χρησιμοποιήθηκαν οι διαβαθμίσεις:

- Καθόλου
- Μέτρια
- Καλά
- Άριστα
- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια

Κατά την περιγραφή των αποτελεσμάτων εμφανίζονται ο μέσος όρος (μ.ο.) και η τυπική απόκλιση (τ.α.) ως μέτρα της κεντρικής τάσης και της διασποράς των απαντήσεων των μαθητών.

3. Σχολιασμός των αποτελεσμάτων

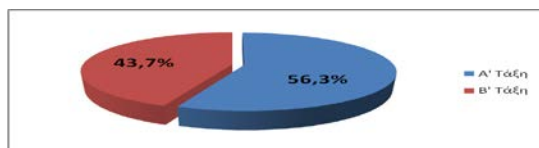
Στην παρούσα έρευνα δεν πραγματοποιήθηκε συγκεκριμένος καθορισμός δείγματος καθώς δεν υπήρχαν πληροφορίες από προηγούμενη σχετική έρευνα στην εν λόγω σχολική μονάδα. Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν σε όλους τους μαθητές και των δύο τάξεων.

Συγκεκριμένα ο αριθμός των μαθητών στην Α' τάξη ανερχόταν στους 76 και από αυτούς ανταποκρίθηκαν οι 63, δηλαδή το 82,9% του δείγματος και στην Β' τάξη ο αριθμός των μαθητών ανερχόταν στους 53 και από αυτούς ανταποκρίθηκαν οι 49, δηλαδή το 92,5% του δείγματος. Πιο συγκεκριμένα, η ανταπόκριση των μαθητών παρουσιάζεται στον πίνακα1:

Πίνακας 1: Αριθμός συμμετοχής μαθητών

Τάξη	Σύνολο	Γενικό Σύνολο Α και Β
A	63	112
B	49	

Από τα άτομα που συμμετείχαν συνολικά τα 58 ήταν κορίτσια (51,8 %) και τα 54 ήταν αγόρια (48,2 %). Το 56,3% του δείγματος αφορούσε μαθητές της Α' τάξης και το 43,7% μαθητές της Β' τάξης, όπως απεικονίζεται στο γράφημα 1.

Γράφημα 1: Ποσοστά συμμετοχής μαθητών

Στην πρώτη και δεύτερη ερώτηση παρατηρούμε πως η συντριπτική πλειοψηφία (98%) των μαθητών χρησιμοποιεί υπολογιστή εκτός σχολείου συνολικά για πάνω από 4 χρόνια (μ.ο. 3,29). Συγκεκριμένα το 45,5% αυτών χρησιμοποιεί υπολογιστή πάνω από 6 χρόνια και το 39,3% από 4 έως 6 χρόνια, γεγονός που καθορίζει και το βαθμό εξοικείωσης των μαθητών με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Στην τρίτη και τέταρτη ερώτηση το 100% του δείγματος απαντά πως χρησιμοποιεί το διαδίκτυο και πιο συγκεκριμένα το 99,1% κάνει χρήση αυτού στο σπίτι και το 84,8% σε φίλους (μ.ο. 3,91).

Στην πέμπτη και έκτη ερώτηση η πλειοψηφία των μαθητών (92,9%) δηλώνει πως χρησιμοποιεί έξυπνα κινητά και το διαδίκτυο μέσω αυτών (91,1%).

Στην επόμενη ερώτηση (έβδομη) ερευνούμε το ποσοστό συμμετοχής σε διάφορες δραστηριότητες εκτός σχολείου. Κάποια από τα συνολικά αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα 2.

Πίνακας 2: Ποσοστά και δείκτες μέτρησης απαντήσεων της έβδομης ερώτησης

	Ποσοστά %				Δείκτες	
	Πο-τέ/Σχεδόν ποτέ	Κά-ποιες φορές το μή-να	Μια φο-ρά την εβδομά-δα	Κάθε μέρα/Σχεδόν κάθε μέ-ρα	μ.ο.	τ.α.
Πόσο συχνά ασχολείστε με τις παρακάτω δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο σας στο σπίτι ή σε οποιοδήποτε άλλο μέρος εκτός του σχολείου;						
Online chat	5,4	2,7	7,1	84,8	3,71	0,40
Παρακολούθηση βίντεο	1,8	3,6	16,1	74,1	3,54	0,34

Διατήρηση/ ενημέρωση προσωπικής ιστοσελίδας, σελίδας facebook, blog κλπ	5,4	6,3	16,1	72,3	3,55	0,32
Πλοήγηση σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (πχ. facebook)	6,3	7,1	5,4	81,3	3,62	0,38

Αναλυτικότερα, όσον αφορά την αποστολή και ανάγνωση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παρατηρούμε πως η πλειοψηφία των μαθητών ασχολείται ελάχιστα, ενώ αντιθέτως ασχολείται σχεδόν κάθε μέρα με online chat (84,8%). Στην ερώτηση σχετικά με την πρόσβαση σε online λεξικά ή εγκυκλοπαίδειες το 37% απαντά «κάποιες φορές το μήνα». Στην αναζήτηση πρακτικών πληροφοριών η πλειοψηφία (38,4%) απαντά «κάποιες φορές το μήνα», όμως στην αναζήτηση πληροφοριών με θέματα του ενδιαφέροντος των μαθητών το 45,5% απαντά πως ασχολείται κάθε μέρα. Το 35,7% απαντά πως σχεδόν ποτέ δεν αξιοποιεί εκπαιδευτικά λογισμικά στο διαδίκτυο, αλλά το ίδιο ποσοστό συμμετέχει σχεδόν κάθε μέρα σε ομαδικές συζητήσεις ή forum. Στην συμμετοχή σε online παιχνίδια πολλών χρηστών παρατηρείται συγκέντρωση των μεγάλων ποσοστών στα δύο άκρα. Δηλαδή το 34,8% δεν ασχολείται, ενώ το 33,9% ασχολείται σχεδόν καθημερινά. Οι μαθητές προτιμούν την πλοήγηση στο διαδίκτυο για να περνά η ώρα κατά 65,2% και την παρακολούθηση βίντεο κατά 74,1%. Επιπρόσθετα, στην κορυφή των προτιμήσεων βρίσκονται η διατήρηση/ενημέρωση προσωπικής ιστοσελίδας (πχ. facebook – 72,3%) και η πλοήγηση σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (81,3%).

Στην επόμενη ερώτηση (όγδοη) ερευνούμε περιπτώσεις που σχετίζονται με εργασίες που αναλαμβάνουν στο σχολείο οι μαθητές και επεξεργάζονται εκτός αυτού. Κάποια από τα συνολικά αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα3.

Πίνακας 3: Ποσοστά και δείκτες μέτρησης απαντήσεων της όγδοης ερώτησης

	Ποσοστά %				Δείκτες	
	Πο- τέ/Σχ εδόν ποτέ	Κάποιες φορές το μήνα	Μια φο- ρά την εβδομά- δα	Κάθε μέρα/ Σχεδόν κάθε μέ- ρα	μ.ο.	τ.α.
Πόσο συχνά ασχολείστε με τις παρακάτω δραστηριότητες στο σπίτι ή σε οποιοδήποτε άλλο μέρος εκτός του σχολείου;						
Συμμετοχή σε online προγράμματα μάθησης	75,0	18,8	3,6	1,8	1,30	0,34
Χρήση άλλων online εργαλείων(facebook κλπ) για επικοινωνία με συμμαθητές σχετικά με εργασίες του σχολείου	17,0	21,4	25,9	34,8	2,77	0,08

Αναλυτικότερα, το 50% απαντά πως χρησιμοποιεί υπολογιστή κάποιες φορές το μήνα για να ασχοληθεί με τις σχολικές εργασίες που έχει αναλάβει και το 50,9% επίσης κάποιες φορές το μήνα αναζητά πληροφορίες στο διαδίκτυο για τον ίδιο λόγο. Το 44,6% δεν επισκέπτεται ποτέ/σχεδόν ποτέ online κοινότητες/forum για να βοηθηθεί σε κάποια εργασία και το 75% ποτέ/σχεδόν ποτέ δεν συμμετέχει σε online προγράμματα μάθησης. Το 57,1% δεν επικοινωνεί ποτέ/σχεδόν ποτέ με συμμαθητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ το 34,8% χρησιμοποιεί σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (όπως facebook) γι' αυτό το λόγο, το 91,1% των μαθητών δεν επικοινωνεί με καθηγητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και το 65,2% δεν αποστέλλει τις εργασίες του στους καθηγητές μέσω αυτού.

Στην ένατη ερώτηση ερευνούμε την εξοικείωση των μαθητών με συγκεκριμένες εφαρμογές και δραστηριότητες μέσω του διαδικτύου. Κάποια από τα συνολικά αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα4.

Πίνακας 4: Ποσοστά και δείκτες μέτρησης απαντήσεων της ένατης ερώτησης

	Ποσοστά %				Δείκτες	
	Καθόλου	Μέτρια	Καλά	Άριστα	μ.ο.	τ.α.
Πόσο καλά θεωρείτε ότι είστε εξοικειωμένοι με τα παρακάτω αντικείμενα;						
Δημιουργία/συντήρηση blog ή ιστοσελίδων	27,7	37,5	22,3	12,5	2,20	0,10
Συμμετοχή σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης	8,0	18,8	23,2	50,9	3,19	0,18
Αναζήτηση/εύρεση πηγών πληροφοριών στο διαδίκτυο	0,9	7,1	21,4	71,4	3,65	0,32

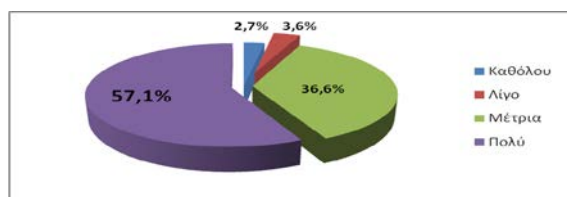
Αναλυτικότερα, στην ερώτηση σε ποιο βαθμό είναι εξοικειωμένοι με την αποστολή/ανάγνωση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και την συμμετοχή σε ομάδες συζητήσεων η πλειοψηφία (59,8% και 51,8%) απαντά «άριστα». Σχετικά με τη δημιουργία και συντήρηση blog/ιστοσελίδων το 37,5% επιλέγει «μέτρια». Η αναζήτηση/εύρεση πηγών πληροφοριών στο διαδίκτυο ξεχωρίζει με την επιλογή «άριστα» στο 71,4% και ακολουθεί με την ίδια επιλογή στο 50,9% η συμμετοχή σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης.

Στην τελευταία ερώτηση ερευνούμε το αν οι μαθητές αναγνωρίζουν την επιρροή και την συμβολή της άτυπης μάθησης, που προκύπτει από τις καθημερινές δραστηριότητές τους, στις διαδικασίες της τυπικής μάθησης. Τα συνολικά αποτελέσματα των απαντήσεων παρουσιάζονται στον Πίνακα5.

Πίνακας 5: Ποσοστά και δείκτες μέτρησης απαντήσεων της δέκατης ερώτησης

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως η χρήση υπολογιστή σε δραστηριότητες εκτός σχολείου σας βοηθά να ενισχύσετε τις γνώσεις σας και τις δεξιότητές σας;	Ποσοστά %				Δείκτες	
	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	μ.ο.	τ.α.
	2,7	3,6	36,6	57,1	3,48	0,27

Συγκεκριμένα, στην ερώτηση σε ποιο βαθμό η χρήση υπολογιστή σε δραστηριότητες εκτός σχολείου βοηθά στην ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων σας, το 57,1% απαντά «Πολύ», όπως αυτό απεικονίζεται και στο γράφημα2.

Γράφημα 2: Ποσοστά απαντήσεων της δέκατης ερώτησης

4. Ερμηνεία των αποτελεσμάτων

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω ποσοστά που προέκυψαν από τις απαντήσεις των μαθητών μπορούμε να καταλήξουμε στα εξής:

Αρχικά όλοι σχεδόν οι μαθητές χρησιμοποιούν κάποια ψηφιακή συσκευή εκτός σχολείου (έξυπνα κινητά ή υπολογιστή κλπ.). Όλοι οι μαθητές που ερωτήθηκαν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο εκτός σχολείου, περισσότερο στο σπίτι ή σε φίλους. Το online chat, η πλοήγηση στο διαδίκτυο, η παρακολούθηση βίντεο και το κατέβασμα διάφορων αρχείων βρίσκεται στην κορυφή των προτιμήσεων. Επίσης, οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης προσελκύουν το ενδιαφέρον σε πολύ μεγάλο ποσοστό.

Επιπλέον, οι μαθητές δεν δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε εκπαιδευτικά λογισμικά/παιχνίδια ή κουίζ. Επίσης, σπάνια αναζητούν πληροφορίες και επισκέπτονται ή συμμετέχουν σε online κοινότητες σχετικές με τα θέματα των εργασιών τους. Επιπρόσθετα, μεγάλο ποσοστό των μαθητών δεν συμμετέχει σε online προγράμματα μάθησης και δεν προτιμά την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων σε συμμαθητές ή καθηγητές σχετικά με τις εργασίες του, αλλά τη συνεννόηση μέσω facebook ειδικότερα με τους συμμαθητές.

Όσον αφορά το επίπεδο εξοικείωσης των μαθητών, διαπιστώνεται μεγάλη εξοικείωση με την αναζήτηση/ εύρεση πληροφοριών στο διαδίκτυο, τη συμμετοχή σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης και σε ομάδες συζητήσεων, και μέτρια εξοικείωση με τη δημιουργία/συντήρηση blog ή ιστοσελίδων.

Τέλος, προκύπτει πως κατά τη γνώμη των μαθητών οι δραστηριότητές τους εκτός σχολείου βοηθούν στην ενίσχυση των γνώσεών τους και των δεξιοτήτων τους στις νέες τεχνολογίες.

5. Συμπεράσματα, Μελλοντικές κινήσεις

Σύμφωνα με τα παραπάνω αποτελέσματα διαπιστώνουμε την μεγάλη επιρροή που ασκούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο στους μαθητές. Γενικά προωθούν την ανταλλαγή απόψεων, την συνεργασία μεταξύ χρηστών, την απρόσκοπτη μάθηση και κατ' επέκταση την ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών στις νέες τεχνολογίες, γεγονός που επηρεάζει και τις διαδικασίες της τυπικής μάθησης. Η έρευνα αυτή βέβαια, απευθύνεται σε ένα μικρό δείγμα του πληθυσμού και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η αρχή μιας μεγαλύτερης έρευνας που να αφορά την επιρροή που δέχονται οι μαθητές από τέτοιου είδους δραστηριότητες και την επίδρασή αυτών στον τρόπο μάθησής τους γενικότερα. Επίσης, θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για τον καθορισμό των παραμέτρων που θα επέτρεπαν την εισαγωγή δραστηριοτήτων άτυπης μάθησης στα πλαίσια της τυπικής, με σκοπό την ενίσχυσή της.

6. Αναφορές

- Bennett, S., and Maton, K. (2010). Beyond the digital natives debate: Towards a more nuanced understanding of students' technology experiences, *Journal of Computer Assisted Learning*, 26, 321-331.
- Clough, G., Jones, A.C., McAndrew, P., and Scanlone, E.(2008). Informal learning with PDAs and smartphones, *Journal of Computer Assisted Learning*, 24, 359-371. doi: 10.1111/j.1365-2729.2007.00268.x
- Chen K.-C. and Jang S.-J. (2010). Motivation in online learning: Testing a model of self-determination theory. *Computers in Human Behavior*, 26, 741-752. doi: 10.1016/j.chb.2010.01.011
- Cohen L., Manion L. and Morrison K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*, Εκδόσεις Μεταίχμιο, ISBN: 9789604552849
- Greenhow C. and Robelia B. (2009). Old communication, New literacies: Social Network sites as social learning resources, *Journal of Computer-Mediated Communication*, 14(4), 1130-1161. doi: 10.1111/j.1083-6101.2009.01484.x
- JimoyiannisA., Angelaina S. (2011). Towards an analysis framework for investigating students' engagement and learning in educational blogs. *Journal of Computer Assisted Learning*, 28, 222-234.
- Knezek G., Lai K.W., Khaddage F. and Baker R. (2011). TWG2: Student Technology Experiences in Formal and Informal Learning. EDUSUMMIT 2011.

- Lai K.W. (2008). ICT supporting the learning process: the premise, reality and promise. In VoogtJ. and Knezek G. (Eds). *International Handbook of Information Technology in Primary and Secondary Education* (pp. 43-62). New York, NY: Springer
- Lai K.W. (2011). Digital technology and the culture of teaching and learning in higher education. *Australasian Journal of Education Technology*, 27, 1263-1275.
- Lai K.W., Khaddage F. and Knezek G. (2013). Blending student technology experiences in formal and informal learning. *Journal of Computer Assisted Learning*, 29(5), 414-425.
- Laurillard, D. (2009). The pedagogical challenges to collaborative technologies. *International Journal of Computer Supported Collaborative Learning*, 4(1), 5-20.
- Merchant, G. (2012). Mobile practices in everyday life: popular digital literacies and schools revisited. *British Journal of Educational Technology*, 43(5), 770-782.
- Ryan, R.M. and Deci E.L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54-67. doi: 10.1006/ceps.1999.1020
- Rushby, N. (2012). Editorial: An agenda for mobile learning. *British Journal of Educational Technology*, 43, 355-356.
- Κυριαζή, Ν. (2000). Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Abstract

In modern learning theories there is a strong reference and focus on the internal processes of a person, who are non-observable. The contemporary research in general focuses in the process of acquiring and alteration of knowledge, which is not focused exclusively on observable behavior. This change may be a result of teaching, but can also derive from the experience of each individual. Many times students transfer their experience from such activities to the classroom and they often try to use this prior knowledge to solve problems encountered in their courses. The mentioned activities concern the use of new technologies (chat, facebook etc.) outside the school environment and the informal learning resulting from them leads to greater commitment and dedication and gives significant incentives as many times involves the person in everyday life situations. In this paper we investigate aspects related to the degree of the student's involvement in activities that use new technologies and promote informal learning and how it is understood by students the affect they have on processes of formal learning. In addition, the survey results are statistically analyzed and an overview of the concerns that arise is provided.

Keywords: Informal learning, New Technologies, Research, Formal Learning